

PROCHO vydává prochor

píše bohumír procházka ROVINY

zvěsti z Jičína a okolí □ <http://start.jicin.cz/prochoroviny/index.php> □ 1. říjen 2008 č.10 / 08

Festivalová

Ano, došlo k chybám administrativním, účetním i lidským. Ale to průměrné diváky festivalu nezajímá. Leda čtenáře Blesku. A těm bychom neměli přihrávat ne zcela pravdivé senzací. Většina lidí chce o festivalu kvalitní program. Něco se dozvědět, něco vidět, vyzkoušet si, poznat.

Měli bychom věc vyřešit uvnitř. Věcně, rychle. Jako dva rovnocenní partneři, kterým nejde o jejich osobní ambice, ale o myšlenku festivalu. Chyby nechť řeší kompetentní úřady s viníky. Nikdo se nebrání tomu, aby byl zveřejněn závěr, označen viník. Ale věcně, konkrétně, i adresně. Ale bez mlhavého osočování. V tom podstata festivalu není. Leda snad pro úředníky a ti festival nedělají a ani by ho sami dělat nemohli a neuměli.

Což takhle třeba rozvinout veřejnou debatu o dalším směřování festivalu? O míře komerce, umění a kýči, podílu jednotlivých složek a podobně? Dát prostor k vyjádření lidem, kteří mají k věci co říci, někteří na to i čekají. Nebylo by tohle pohádce prospěšnější?

Nechť pořádají festival dva rovnocenní partneři, kteří si vzájemně pomáhají. A ne, aby jeden vystupoval jen v roli jakéhosi kontrolora a druhý, ten který koná, si k němu musel dávat písemnou žádost i v maličkostech.

Dost. Do práce! Pohádka v krajině a krajina v pohádce, to je téma, to je výzva. A musí se naplnit už za jedenáct měsíců.

O stavu duše

Prvního září otevřeli v muzeu výstavu prací mentálně postižených. Hlavně obrazy, ale i hudba a film. Stojí zato vidět, jak úžasně hrají herci o kterých se říká, že jsou blázni. U obrazů, které někteří nemalují rukama, protože jejich ruce prostě neslouží, stojí Gábina z Domova pod hradem v Žampachu a nechává se právem unést. Vysvětluje: „Artterapie. Ano, naučit klienta základy výtvarné techniky. Ale pak ho už jen podpořit, ať dělá, co dělá. Oni k nám mluví rukama. A kteří nemohou, tak jen štětcem vedeným ústy, nebo v držáku na hlavě. Povědí tak, co neřeknou slovy. Z obrazů dovídáme se o jejich náladách, tužbách, myšlení.“

Kuba Kazda zpívá: „Musíš žít z toho, co život ti dá.“

Demokracie je krásná v tom, že je normální a že si každý myslíme něco jiného. (P. Kohout)

Svatováclavský Mozart a Dvořák

I tak možno slavit posvícení, jako na Veliši. Na pátek 26. 9. pozvali do kostela sv. Václava kvartet. Hrál Mozartovu Malou noční, a Dvořáka. Tuze milé, když v místech kde stává kněz, zní smyčce. Ještě milejší, když jeden ze smyčců mistrně ovládá kněz. Jičínský pan vikář Pavel Jandejsek vystudoval kromě teologie i muziku – housle. Do kvarteta přizval muzikanty z okolí. Není zajisté jednoduché sjíždět se ke zkouškám a koncertům z měst desítky kilometrů vzdálených.

O vzniku kvarteta P. Jandejsek vypráví: „Moje sestra Helenka Spudilová po mateřské dovolené (má tři kluky) sháněla práci a připravovala se na konkurz do orchestru. Aby si po delší době, kterou trávila mícháním kaší pro děti a mícháním malty pro jejich nový dům, zase trochu zvykla na violoncello, pozvala svou kamarádku a mne, zda bychom si nechtěli zahrát nějakou komořinu. Začali jsme tedy spolu hrát zkraje tohoto roku jako smyčcové trio (housle, viola, cello). Jelikož však bylo napsáno mnohem víc hezkých not pro kvarteto než pro trio, poprosili jsme o spolupráci spolužačku z konzervatoře, a od května vystupujeme jako kvarteto. Společně hraní se nám zalíbilo, a tak v tom pokračujeme. Dosud jsme absolvovali

dvanáct

koncertů.

Nyní připravujeme nový program: L. v. Beethoven - Smyčcový kvartet č. 4 c moll A. Borodin - Smyčcový kvartet č. 2 Dur. Poprvé jej chceme uvést v neděli 9. listopadu v 15 hodin v Porotním sále v Jičíně.“

Ve Velišském kostele zněly jen věty skladeb. Vět složených ze slov nebylo mnoho, jen názvy. Muzikanti mluvili hudbou. Jeden ze způsobů možných. Na druhé straně mistr Šporcl při svých koncertech mluví k posluchačům o autorovi i o jeho díle. Soudím, že tady je v povaze primária, omezit slova na minimum. Šporcl své posluchače svým sdělením kamsi směřuje. Jistě správně směřuje, ale tím do určité míry omezuje oblast fantazie, kterou hudba přináší. Jandejskovo kvarteto ponechává mysl posluchačovu onomu úžasnému nekonečnu.

Nejdůležitější ale je, že dobrá muzika zní.

Písň M. Vichrové

Když byla paní malířka Marcela Vichrová na vernisáži dne 27.9. v zámecké galerii dotázána, jak tvoří, odpověděla: „Individuálně.“ Dost. Mnohomluvná žena, což? V případě malířky odpověď příznačná. Pokud by se jednalo o vlastnost manželky, je to vlastnost úžasná.

Pro dokreslení pozice malířky jen jeden údaj životopisný. Pracuje v NG. Sama svou pozici charakterizuje, že je tu úřednice, aby vydělala na zaplacení účtů domácnosti a mohla malovat. Maluje večer, někdy dlouho do noci. Nemaluje lehce.

Jejími výrazovými prostředky jsou olej, akryl, plátno. Nebo černá tuš a ruční papír. Její malířský styl – propletenec. Ano, tohle neodborné slovo vystihuje dílo nejlépe. Paralelní čáry. Rozličně barevné, rozličně zakroucené. Vlastně banální. Jenže ten, kdo chce obrazy nahlédnout, musí si je nejprve rozklíčovat. A tady začíná konání diváka, jeho setkávání s kouskem našeho života, který se jmenuje UMĚNÍ. Pravda, paní malířka mu to nijak neusnadňuje. Ba dokonce, dle odborníků, dílo je stále složitější. Nestojí o lacinou popularitu. Za to ale přináší divákovi sociologickou sondu do naší současnosti. Obnažený ráj. Zlost přešla na protější chodník. Kdo na čí židli sedí. To jsou jen některé názvy obrazů. Ale mohly by to taky být nadpisy článků v novinách, které reagují na současný svět. Nebo půlky aforismů. Tou druhou půlkou je obraz. Hledej si tam, diváku, onu druhou, klíčovou větu, verš. Je tam. Je skrytá, rozvedená do detailů, svérázná. A nevdá, že ji každý přečte poněkud jinak.

Jiné názvy obrazů: Malo(milo)vání, Samatřetí. Přijde vjem. Z okolí. Nebo z vnitřku? Pak noc s plátnem a barvami. není podstatný spouštěč mechanismus. Rozhodující je výsledek. Sdělení.

Žánr? Svět. Ale přece. Podíváme-li se, které knížky Marcela Vichrová ilustruje, čteme v názvu slova drogy, kosmologie. I to je nápověda o směřování? Ale jen částečná. Kdo ví, co přinesou další roky.

K potěšením vernisáží nepatří jen sklenička červeného zdarma. I dobrodružství poznávání autorky ve srovnání člověk – dílo. Žena MV: krátké vlasy, pruhovaná halenka, hnědé kalhoty. Její vzhled nekřičí – jsem umělkyně. Ale její obrazy ji usvědčí.

Myslím, že člověk má právo na jakýsi názorový vývoj. Ale druhý kotrmelc už není možný. (P. Kohout)
--

Dramatická výchova

Na 60 účastníků přijelo na týden do jičínského K – klubu na již 14. ročník kurzů dramatické výchovy. Zúčastnili se učitelé, ale i studenti, kteří cítili potřebu a užitečnost dramatické výchovy ve škole. Zda nepovinný předmět, kroužek, či jinou formou dojde na školách uplatnění, na to se zatím názory liší. Na závěr uspořádali 23. září gala. Tři třídy kurzu předvedly ukázky z celotýdenní práce.

Nezúčastněný a nezavěšený pozorovatel měl zpočátku dojem rozpačitý. Tak jedna třída pracovala ve znamení stop. Nejen těch, které vytvoří člověčí nebo zvířecí noha v blátě. Stopou je i obrys postavy. Ale i slova zanechaná v dopise, nebo jiné písemnosti. Jak úžasný odraz do fantazie. Jak otevřený námět pro dotváření příběhu, děje, zpracování události, nebo pocitu.

V Literárním kumbálu (kurz tvůrčího psaní) byla výstavka kousku tvorby. Decentně osvětleny na stěnách představeny frontáže, experimentální poezie, další díla. ...

Výuka netradičního tématu probíhala netradičním způsobem s netradičním výsledkem. Nezasvěcený čerstvě příšlý pozorovatel nevyhnul se počátečním rozpakům. Ale zhlédnuté stále se mu vrací, vede k přemýšlení. A to je účel.

Dlohovlasatá dívka Petra hezky vyprávěla, jak studenti kurzu hledali po Jičíně inspiraci pro své psaní. Čerpali z jakéhokoli písemného vyjádření. Od nápisu na obchodě až k nápisu na hřbitovním pomníku. Jičín je prý úžasně město.

Pepiáš Sobotka.

Kdysi jičínský, přesněji popovický, nyní olomoucký občan, Jan Sobotka stvořil svého Pepiáše a napsal o něm už druhou knížku. Pokřtil ji a do světa vypravil právě na festivalu JMP a to v Porotním sále, a to v těsné blízkosti Dáblovky bible tu vystavené (samozřejmě v maketě). Knížka se jmenuje Jak Pepiáš přispěl k větší slávě města Jičína. Čert se tu sešel s ďáblem. A vůbec čertovinami se to tu hemžilo, neboť pan ilustrátor Jiří Fixl si liboval, že Jičín mu je sympatický tím, že je přímo napojený na peklo.

První Sobotkovu čertovskou knížku ilustrovala Klára Motyčková. Porovnáme-li obě knížky, vidíme nápadný rozdíl v doprovodných obrázcích. Tedy rozličné dva způsoby nazírání ilustrací. Zatímco Fixlovy obrázky zachycují určitou chvíli v ději, shromáždila ilustrátorka symboly příběhu do jednoho obrázku. A člověk si z nich může vymýšlet, domýšlet, či si jen zopakovat přečtený děj. Dva způsoby nazírání. Vyber si, čtenáři.

Mezi lety 2005 – 2008 vydal pan magistr Sobotka ještě tři knížky aforismů. Tenké, strostránkové, brožované. Poutavé. Další kumšt. Do dvou, či tří krátkých řádků soustředit moudro. Úderné, vtipné. Posuďte: „Aforismus musí být stručný. Proto z něj někteří aforisté vypouštějí i myšlenku.“

Prostředí politiky poskytuje psychopatům magickou moc a podmínky k tomu, aby rozehráli svoje špinavé hry.
(J. Hnízdil)

Objevy v J. B. Spektrum

O posledním víkendů otevřeli v galerii ve Vokšicích výstavu s názvem Keramika – kámen – dřevo – kov. Název třeba ještě doplnit o slovo obrazy a krajky. K hlavním protagonistům, Zlatě Pokorné, a synovi Jakobovi přidala se Renata Štěpánková a mladička Žaneta Vaníčková.

Rodina Pokorných předvedla tu široký žánr užitého umění. Od až filigránských ozdob a ozdůbek z keramiky v rezné barvě, přes sošky, svícny, podstavce lamp z přírodního kamene, až po kombinaci trámu ze stodoly s kovem jako svěbytný objekt pro dekoraci i funkci. Vynalézavost. Schopnost se dívat, hledat, spojovat. Přinášet netradiční do obvyklého. Usedlost Pokorných v Libunci je jedna veliká dílna, ateliér, laboratoř. Hlavním zdrojem surovin je příroda. To, co je všude okolo. Pak už člověku stačí jen přitesat, vydlabat, osekát, či hníst, tvarovat, vypálit.

Renata Štěpánkovou znají lidé jako výtvarnici v KZMJ. Její obrázky prozářené barvou a úsměvem mají tu možnost poznat v kolekci poprvé. Ilustrace k dětským knížkám, to je první divácký dojem. Zatím ne. Jen nápady malířky, obraz momentální nálady. Paní výtvarnice na své první zadání čeká. Obrazy v galerii J. B. Spektrum dokazují, že je připravena.

Pan galerista Bucek vyslovil při otevření galerie záměr přivést sem regionální autory. Díky spolupráci s Irenou Škodovou se věc daří. Ona zprostředkovala panel s krajkami studentky Žanety Vaníčkové. Vedle drsného kamene je to skvělý protiklad. Jemnost, trpělivost při práci. Žaneta si pracuje v Sedlišťích sama. Nemá tu ve svém okolí kolegy. Nemá srovnání, možnost konfrontace. To ale neumenšuje radost z podívání. Snad jen jeden námět: Sesbírat a v souhrnné výstavě předvést výsledky snažení uměleckých řemesel tvůrců tu z okolí. Zajisté mnoho by se jich objevilo.

Sedm střípků

Již šestý almanach z prací svých členů vydal si za pomoci sponzorů a města Jičína Literární spolek při knihovně Václava Čtvrťka v Jičíně. Dvě ženy a pět mužů. Od jednadvaceti do čtyřiasedmdesáti let. Vyvážený podíl prózy a poezie. Knihovna tím pokračuje ve své ediční činnosti. Autoři chtějí tu předvést, zda pokračuje, či stagnuje, či klesá jejich vývoj. Hlavně ale dokázat, že i v dnešní době, kdy o peníze jde až v první řadě, lze nejen psát, ale i publikovat. Almanach je k máni v knihovně.

JIVÍNSKÝ ŠTEFAN

ocenění za pozoruhodný kulturní počín roku 2008 a za dlouholetou kulturní činnost

Těšíme se na Vaše nominace. Návrh na Štefana může provést každý, stačí uvést jméno a adresu nominovaného (jednotlivce či skupiny) a stručně zdůvodnění, jméno a adresu navrhovatele. Své návrhy zasílejte do 31.12.2008 na adresu koordinátora Štefanské komise Bohumíra Procházky, Sokolovská 367, Jičín. E mail: prochor.jc@tiscali.cz, tel. 493 523 492. V nominaci je třeba uvést, zda se jedná o dlouhodobé zásluhy (za nejméně 5 let činnosti), nebo kulturní počín za rok 2008.

Štefanská komise
Nadační fond Jičín město pohádky
Knihovna Václava Čtvrťka Jičín

literární **PROCHOROVINY** příloha

Kousky z deníku

03 08 2008

Čerti mne pronásledují. Často se maskují za myslivce. Šel jsem k myslivcům, zda by nevymysleli nějaké hádanky které se používají u mysliveckých zkoušek. Paní tajemnice okresního sdružení kupodivu neřekla větu, na kterou jsme od úředníků zvyklí, i od těch úředníků, kteří jsou pořadatelé, ať si podám písemnou žádost. Jen se zeptala, kdy si přijdu. Bylo to jako pohlazení.

Když jsme odpoledne vymýšleli jak zabezpečit festivalové poutače proti dešti, byla třeba fólie. Ve větší šíři teďahned nesehnatelná. Troufнул jsem si do jednoho podniku. Za čtvrt hodiny vzal jsem si role v množství větším než potřebném. A tak s Robertem omotáváme. Z oken kavárny vnímáme vůně rozličné připravovaných minutek,

s patřičnými pepnými poznámkami kuchařů. Z druhé strany zpívá církevní sboreček u příležitosti misie k Týdnu duchovní obnovy. To je předfestivalový Jičín.

04 08 2008

Tiskovka. Na dotaz, zda na zasedání zastupitelstva bude zařazen bod vztahu města s Nadačním fondem JMP, aby se mohli zastupitelé k věci vyjádřit, vysvětlil pan starosta, že nebude, že se mohou vyjádřit v diskusi. „Nerozumím k čemu se budou vyjadřovat,“ řekl. Vzápětí vysvětlil redaktorovi Prochorovin, že neustále vytrhuje věci z kontextu a že píše jen to, co mu vyhovuje, co je pro něj dobré. Na závěr dodal, že jeho trpělivost po šesti letech je u konce.

Prochoroviny děkují za lekci z novinářské teorie. Jen litují, že pan starosta neřekl, co bude po tom konci. Tím samozřejmě zavedl příčinu k rozličným dohadům a spekulacím: Třeba odstoupí, když mu došla trpělivost. Nebo počká do voleb? Krajské budou už brzo. Pokud bude zvolen, mohl by působit celoplošněji. Každopádně mu stránky těchto novin jsou k dispozici k jakémukoli stručnému vyjádření. Nabídku nevyužil. Ani nereagoval na pokus o smír. V dalším mi pak v jiné korespondenci sdělil písemně: „Myslím, že Vás vaše zloba a zášť připravila už i o poslední zbytek rozumu.“

Vraťme se však k meritu věci. S nadačním fondem, a s OS Ráj srdce jedná vedení města (starosta, místostarostové, vedoucí úřadu). Ti konají na základě rozhodnutí rady. Tedy 7 lidí. To je dle zákona v pořádku. Nahlédneme-li věc z hlediska lidského a etického, znamená to, že tito lidé, majíce velkou zodpovědnost, měli by mít i lidské vlastnosti tomu odpovídající. Mezi to patří i, že nadřadí své osobní ambice, jak se krásně říká, celku. Je tomu tak? Oni si to myslí.

05 08 2008

Brambory. Samosběr akcionářů Volanické zemědělské. Nervák, zda nezačne přšet. Jsou malé a není jich moc. Paní chodí s „obkročákem“ a každému vyměří jeho míru. Hlína voní, rodinné brigády makají. Pohoda.

S úžasnou pravidelností, každý rok v tuhle dobu se vybírá. Bez ohledu na to, kdo je koalice a kdo opozice. Zcela nezávisle na tom, zda Národní knihovna bude stát na Letné, nebo v Řehči. Bez ohledu na to, zda vůbec bude stát. Zcela nezávisle na tom, jestli pořadatelem festivalu JMP je ten, nebo onen a jestli ten, který se domnívá, že je mocný, tomu druhému vyhrožuje.

Moc dobře, že příroda si nenechá do toho od politiků kecat. Neboť bez nich brambory jsou. Ale oni by bez jídla nebyli. Ani by nebyli politiky, ani by nebyli oni.

16 09 2008

Ten pocit úlevy po JMP, že jsem myslivcům vrátil všechny stopy a všechny nepoškozené vycpané ptáky, co jsme si půjčili na pohádku ... , nu, ten pochopí jen kdo zakusil. Odměňuju se kolem a tím, že konečně zkusím. Poslední stavení vlevo. Ve dvoře kola, pak taková bouda nevalná ..., ale uvnitř: Vejde se jen stůl, kamna a pápa. U kamen špalek, na který mne nechali sednout. A natočili. Smíchov, dvanáctka. U stropu velká obrazovka, tam jakási skupina hraje. Řekli která, ale já hned zapomněl. No, hraje – řve. Klávesista se otočí do davu, vypadá jako Milan Knižák, ale inteligentněji, a zabrnká. Bethovena, devátou. Skupina se přidává. Chlapi upíjejí, moc nemluví. Stejně by nebylo slyšet. Vousáč u pípy točí. Za každým pivem udělá do čtverečkovaného sešitu na stole ke jménu čárku. Pohoda. Pohoda, kterou si lidé udělají pro své potěšení a je jim jedno, co si o tom, kdo myslí.

18 09 2008

Tiskovka. Včerejší rada měla 44 bodů programu. Žádný z nich se podle názvu netýkal kultury. Dlouhá řeč o hernách a hracích automatech. Oficiálně se u nás prosází 110 miliard korun. Poplatky z herních terminálů jdou ministerstvu, ne obcím. Čeká se na novelu zákona. Lobing velkých firem je značný.

Dobrá zpráva: městský architekt nedoporučuje nástavbu milohlídky na Čeřovce, protože z ní není vidět. Ale pokácení stromů, či jejich prořezání aby se zlepšil výhled, se nedoporučuje taky.

JMP: „Festival patřil k těm povedenějším,“ říká starosta. „Děti si přišly na své.“ Problém byl s naléváním tvrdého alkoholu na náměstí. Lidé si spojují pohádku s městem, tam chodí s připomínkami. Objevily se stížnosti na narůstání komerce

.Kačenka

- Káča se snaží zabalit švestku do těsta a nedaří se. Rád bych pomohl. Odmítá: „Jdi pryč, když tu seš, nemůžu se soustředit.“ Jdu pryč a nezabalí stejně. Nepřipomíná vám to něco, pánové? Ano, muž je v domácnosti proto, aby bylo na koho svést, když se nedaří.

Káča jí švestkové knedlíky. Výborné, z posledních švestek. Pečlivě vybírá švestky stranou. Švestkové knedlíky bez švestek. Káča miluje švestkové knedlíky. Ani tohle vám nic nepřipomíná?

- Káča chce zpívat a houpat. V chodbě. Namítám, že mám kávu. Přinese do chodby stoličku a židličku. Stolička je pro kávu. Řekne: „Sliby jsou sliby.“ Takhle si upravila přísloví, i když jsem nic neslibil. Aby se stolička i se mnou vešla, má dvě nohy v záchodě. Zpíváme, houpeme. Prý tohle jsou ty chvíle, na které se vzpomíná když Nu, nemysleme hned na ten konec.

- Z mostu nad kolejemi jsou na stráni šípky. Tmavě červené, velké. Zmíním se o čaji a Káča tvrdě naléhá, že pytlík má. Bodejť by ne, když tajně snědla všechny zakázané bonbony. Trháme tedy, ona pak pytlík sbalí do kapsy, o dělení ani slova. I když jsem víc poškrábaný než ona. Další korupce v české kotlině. Ale tahle je dík vědomí, že pětiletá holka má doma své vlastní šípky.

Prochoroviny

kulturní (skoro) měsíčník
založeno roku 1998

Vydává B. Procházka, Sokolovská 367, Jičín
tel. 493 523 492.

Evidenční číslo MK ČR E 13158

email: prochor.jc@tiscali.cz

Noviny vznikly s laskavou pomocí

APEL s. r. o. Jičín,

GENERALI POJIŠŤOVNA a. s.

Denisova č. 504 Jičín

tel, fax 493 523 024